Lietas arhīva Nr. CA-2751-19/5
ECLI:LV:RAT:2019:1204.C30816318.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2019.gada 4.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Ligita Gavare
tiesneses Milda Zelmene un Olita Blūmfelde
rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras lietu SIA "Intrum Latvia" prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu sakarā ar SIA "Intrum Latvia" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 24.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 22.novembrī prasītāja SIA "Intrum Latvia" cēla tiesā (ar precizējumu 2018.gada 14.decembrī) vienkāršotās procedūras prasību pret atbildētāju /pers. A/ par naudas piedziņu.

Pamatojoties uz Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktu, Civillikuma 1., 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1765., 1798., 1801., 1805., 1806., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934., 1943., 1946.pantu, prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai aizdevuma summas parādu 260,87 *euro*; aizdevuma lietošanas procentus 34,11 *euro;* līgumsodu 24,81 *euro*; likumiskos procentus 10,29 *euro*; parāda piedziņas izdevumus 17 *euro*; tiesas izdevumus - valsts nodevu 70,00 *euro*; ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro*; ar brīdinājuma izskatīšanu saistītos izdevumus 5,44 *euro*, bet, pavisam kopā piedzīt 458,28 *euro*; apstiprināt prasītāja tiesības saņemt likumiskos procentus - 6% gadā no neapmaksātā pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Prasības pieteikumā un tā precizējumos norādīts, ka 2017.gada 15.decembrī starp Bigbank AS Latvijas filiāli (turpmāk – Cedents) un SIA "Intrum Latvia" kā Cesionāru noslēgts Cesijas līgums, saskaņā ar kura nosacījumiem un Civillikuma 1798., 1801., 1805., 1806.pantu prasītāja ieguva prasījuma tiesības uz atbildētāja saistībām ar visām blakus tiesībām un nākotnes prasījumiem.

[1.2] 2016.gada 3.septembrī starp atbildētāju un cedentu noslēgts aizdevuma līgums Nr. 16206136/10LZ (turpmāk - Aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru Cedents izsniedza atbildētajam aizdevumu 463,31 *euro*, un atbildētājs apņēmās atmaksāt aizdevumu, procentus par aizdevuma lietošanu un citus no Aizdevuma līguma izrietošos maksājumus maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā.

[1.3] Atbildētājs pilnībā neveica aizdevuma un citu no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu atmaksu maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, kā arī atbildētāja maksājumu saistību kavējums pārsniedza 30 dienas, saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2.punktu prasītāja 2018.gada 12.martā vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma, pieprasot parāda atmaksu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 24.maija spriedumu prasība noraidīta.

[2.1] Tiesa atzinusi, ka prasītāja prasījuma tiesības pret atbildētāju ir ieguvusi uz 2017.gada 15.decembra cesijas līguma pamata. Turklāt atbildētājs nav izpildījis saistības, kas noteiktas ar 2016.gada 3.septembra starp Bigbank AS Latvijas filiāli kā aizdevēju un atbildētāju kā aizņēmēju noslēgto aizdevuma līgumu Nr.16206136/10lz.

[2.2] Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka aizdevuma līgumu un tā pielikumu pašrocīgi parakstījis tikai aizdevēja Bigbank AS Latvijas filiāles pārstāvis /pers. B/. Atbildētājs kā aizņēmējs ne aizdevuma līgumu, ne līguma vispārējos noteikumus nav parakstījis. Tāpat atbildētājs nav parakstījis pieņemšanas – nodošanas aktu, ar kuru nodots portatīvais dators, kura iegādi bija paredzēts finansēt saskaņā ar minēto aizdevuma līgumu. Tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.panta pirmās daļas 3.punktu, 5.panta pirmo daļu, 8.pantu, Ministru kabineta 2018.gada 4.septembra noteikumu Nr. 558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" 18.punktu, 39.punktu, 47.punktu, Civillikuma 1403., 1404., 1427., 1428., 1431., 1433., 1473., 1475., 1482.pantu /pers. A/ aizdevuma līgumu nav parakstījis, tāpēc tiesai nav likumīga pamata atzīt, ka viņš ar minēto līgumu būtu uzņēmies saistības pret Bigbank AS Latvijas filiāli.

Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1806.panta pirmo daļu, atzinusi, ka prasītājam kā cesionāram, nav likumīgs pamats prasīt no atbildētāja 2016.gada 3.septembra aizdevuma līgumā noteikto saistību izpildi.

[3] Par minēto spriedumu prasītāja iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot to pilnā apjomā.

[3.1] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti atsaukusies tikai uz Civillikuma 1403., 1404., 1427., 1428., 1431., 1473., 1475 un 1482. pantu, secinot, ka nav likumīgs pamats prasīt no atbildētāja saistību izpildi, jo dokumentu atvasinājumi nesatur atbildētāja parakstu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1934.pantu, prasītāja norādījusi, ka apstāklis, ka prasītājas iesniegtie pierādījumi nesatur atbildētāja parakstu nevar būt par pamatu atzīt, ka atbildētājs ar minēto līgumu būtu uzņēmies saistības pret Bigbank AS Latvijas filiāli.

[3.2] Prasītājas ieskatā, tiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 8.panta pirmo daļu un 97.panta pirmo daļu un trešo daļu, jo spriedumā nav vērtēti visi prasītājas iesniegtie pierādījumi, tas ir, paziņojums, brīdinājums, maksājuma uzdevumi, parāda aprēķins.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība ir apmierināma.

[4.1] Lietā nav strīda par to, ka prasītāja prasījuma tiesības pret atbildētāju ieguvusi pamatojoties uz cesijas līgumu. Ar 2017.gada 15.decembra Cesijas līguma Nr.8.8.1.3-1/531 izrakstu (*lietas 14.lapa*) pierādīts, ka AS "Bigbank" kā cedentu un SIA "Lindorff Latvia" kā cesionāru noslēgts Cesijas

līgums, saskaņā ar kuru cedents nodevis cesionāram prasījuma tiesības, kas izriet no aizdevuma līguma Nr.16206136/10LZ.

Atbilstoši Civillikuma 1805.pantam SIA "Lindorff Latvia" no cesijas līguma noslēgšanas brīža var darboties ar kreditora tiesībām.

Savukārt ar Latvijas Republikas uzņēmumu reģistra 2017.gada 29.decembra lēmumu (*lietas 16.lapa*) pierādīts, ka firma mainīta no SIA "Lindorff Latvia" un SIA "Intrum Latvia".

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja kā kreditors, kas ieguvusi tiesības uz cesijas līguma pamata, pamatoti vērsusies tiesā pret parādnieku, kurš nav pildījis ar aizdevuma līgumu uzņemtās saistības.

[4.2] Civillikuma 1401.pants noteic, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība. Atbilstoši Civillikuma 1402.pantam saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Lietā nav strīda, ka 2016.gada 3.septembrī starp Bigbank AS Latvijas filiāli kā aizdevēju un /pers. A/ kā aizņēmēju noslēgts aizdevuma līgums Nr.16206136/10lz, saskaņā ar kuru atbildētājam izsniegts aizdevums 463,31 *euro* ar atmaksas termiņu 24 mēneši (*lietas 11.lapa*).

[4.2.1] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka prasītājas iesniegtie 2016.gada 3.septembra aizdevuma līguma, vispārējo noteikumu un pieņemšanas – nodošanas akta atvasinājumi satur tikai Bigbank AS Latvijas filiāles pārstāvja parakstu, tomēr tiesvedības gaitā prasītāja iesniegusi 2016.gada 3.septembra aizdevuma līguma un pieņemšanas – nodošanas akta oriģināldokumnetus, kas satur atbildētāja parakstus. Atbildētājs nav apstrīdējis iesniegtajos oriģināldokumentos esošā paraksta īstumu un naudas saņemšanas faktu.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka atbildētāja paraksti uz minētajiem dokumentiem apliecina pušu patieso gribu aizdevuma izsniegšanā un tā saņemšanā, jo aizdevuma līgums ir reāllīgums un līguma noslēgšanas obligāta sastāvdaļa ir naudas vai lietas nodošana.

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam atbildētājs saņēmis zināma daudzuma atvietojamu lietu īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā lietu jāatdod tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Lai personu uzskatītu par aizņēmēju, naudai jābūt viņai nodotai, ar ko saprotama arī tāda situācija, kad aizdevējs ir naudu izsniedzis aizņēmēju izvēlētai un norādītai personai, jo šajā gadījumā aizņēmējs faktiski ar aizdoto naudu ir rīkojies un izlietojis pēc saviem ieskatiem (*Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2018.gada 18.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-150/2018 (C29851012)*).

Ar pieņemšanas - nodošanas aktu (*oriģināls lietas 59.lapa*) pierādīts, ka atbildētājs pieņēmis portatīvo datoru, kura iegādi pilnībā vai daļēji paredzēts finansēt saskaņā ar aizdevuma līgumu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja pierādījusi aizdevuma izsniegšanas faktu, ko apstiprina arī atbildētāja veiktās darbības, kas izpaudušās ne tikai aizdevuma saņemšanā (aizdevuma līgumu un pieņemšanas – nodošanas akta parakstīšanā), bet arī aizdevuma daļējā apmaksā, ko apliecina maksājuma uzdevumi (*lietas 60.-71.lapa*).

[4.3] Saskaņā ar aizdevuma līgumā iekļauto maksājumu grafiku atbildētājs apņēmās līdz 2018.gada 17.septembrim atmaksāt aizdevumu 463,31 *euro* un procentus, veicot regulārus ikmēneša maksājumus.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs nav pilnībā veicis aizdevuma atmaksu saskaņā ar maksājumu grafiku.

[4.3.1] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pienākumu pildīt ar aizdevuma līgumu uzņemtās saistības noteic Civillikuma 1943.pants, tāpēc no atbildētāja piedzenama nesamaksātā aizdevuma pamatsumma 260,87 *euro*, ko pierāda parāda aprēķins (*lietas 33.lapa*), kuru atbildētājs nav apstrīdējis.

[4.3.2] Saskaņā ar Civillikuma 1946.panta pirmo un otro daļu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Ar aizdevuma līgumu pierādīts, ka puses vienojušās par procentu likmi, kas aprēķināta no aizdevuma summas atlikuma 43% gadā (kas aprēķināta atbilstoši mēnesim, kurā ir 30 dienas un gadam, kurā ir trīs simti sešdesmit dienas). Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētāja piedzenami procenti par aizdevuma lietošanu par laika no 2017.gada 17.oktobra līdz 2018.gada 12.martam (prasītājas vienpusējās atkāpšanās no aizdevuma līguma dienai) 34,11 *euro*, ko apstiprina parāda aprēķins (*lietas 33.lapa*).

[4.3.3] Civillikuma 1716.panta izpratnē līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Līgumsods par saistību neizpildi vispār ir konkrēti noteikta naudas summa vai cita mantiska vērtība, kuru nedrīkst noteikt vairākkārtīgu (atkārtotu) vai pieaugošu maksājumu vai devumu veidā. Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka līgumsods ir uzskatāms par saistību tiesību pastiprinājumu, kas iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, kā arī līgumsods pastāv tikai kā papildsaistība blakus pamatsaistībai (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam 2015.gada 21.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-98/2015*).

Ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1. punktu pierādīts, ka puses vienojušās par līgumsoda apmēru, tas ir, no līguma izrietošo maksājumu kavējuma gadījumā, aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu 0,5% apmērā no nokavēto maksājumu summas par katru kavējuma dienu. Līgumsods tiek aprēķināts par faktisko dienu skaitu mēnesī, tā aprēķināšana tiek pārtraukta pilnīgas parāda atmaksas dienā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja atbilstoši Civillikuma 1717.pantam un 1720.pantam un aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1. punktam aprēķinājusi līgumsodu no 2017.gada 16.novembra līdz 2018.gada 12.martam (prasītājas vienpusējās atkāpšanās no aizdevuma līguma dienas) 28,71 *euro*, kas samazināts uz 24,81 *euro*, aprēķinā izmantojot formulu (līgumsods dienā reizināts ar nokavēto dienu skaitu).

[4.3.4] Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 1765.panta pirmajai daļai un otrajai daļai procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir seši procenti no simts gadā.

Judikatūrā atzīts, ka pēc līguma izbeigšanas prasītājam saglabājas tiesības saņemt neatmaksāto kredīta summu un nolīgtos procentus, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu (*Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-644/2013 (C11049312)*).

Ievērojot to, ka ar paziņojumu par atkāpšanos no līguma (*lietas 20.lapa*) pierādīts, ka prasītāja paziņojusi par vienpusēju atkāpšanos no līguma ar 2018.gada 12.martu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai pēc aizdevuma līguma izbeigšanas ir tiesības aprēķināt likumiskos procentus.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no prasītāja lūgusi piedzīt par laiku no 2018.gada 20.marta līdz 2018.gada 15.novembrim (prasības celšanas dienai) likumiskos procentus 10,29 *euro* (6/100/360*260,87*240), ir pamatots un apmierināms, jo to pierāda parāda aprēķins (*lietas 5.lapa*), kuru atbildētājs nav apstrīdējis.

[5] Saskaņā ar Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmo daļu parādniekam ir pienākums atlīdzināt parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam radušos parāda atgūšanas izdevumus, ja to atlīdzināšana tiek pieprasīta un nepastāv strīds par parāda esamību.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir pamatots prasītājas lūgums piedzīt no atbildētāja parāda atgūšanas izmaksas 17 *euro*, jo lietā nav strīda par parāda esamību, turklāt prasītāja atzīstama par parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzēju, ko apliecina publiski pieejamā informācija par parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem, kuri saņēmuši speciālo atļauju (licenci) parāda atgūšanas pakalpojuma sniegšanai (http://www.ptac.gov.lv/lv/table/parada-atguanas-pakalpojuma-sniedzeji-kuri-sanemusi-licenci).

Pamatojoties uz minēto noteikumu 2.1.punktu no atbildētāja piedzenami 7 *euro* par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu

parādniekam, ko pierāda paziņojums par kreditora maiņu un atkāpšanos no līguma (*lietas 20.lapa*), kurā norādīta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājumu saistības.

Savukārt atbilstoši noteikumu 2.2.punktam, no atbildētāja piedzenami 10 *euro* par citām parāda atgūšanai papildus veiktajām darbībām, ko apliecina brīdinājuma nosūtīšana parādniekam par saistību izpildīšanas procesa uzsākšanu tiesas ceļā (*lietas 21.lapa*) un telefoniska saziņa ar parādnieku, ko atbildētājs nav apstrīdējis.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktam, no atbildētāja piedzenami parāda piedziņas izdevumi 17 *euro*.

[6] saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Pamatojoties uz minēto, saskaņā ar Civillikuma 1765.panta otro daļu un 1759.panta 1.punktu prasītājai ir nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

[7] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītāja samaksājusi valsts nodevu 70 *euro* (*lietas 7.-8.lapa*) par prasības pieteikuma iesniegšanu, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* (*lietas 9.lapa*) un valsts nodevu 70 *euro* (*lietas 58.lapa*) par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 406.^{3} panta trešajai daļai ar maksājuma uzdevumu (*lietas 10.lapa*) pierādīts, ka prasītāja veikusi ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu samaksu 5,44 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai un 33.panta otrajai daļai no atbildētāja prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 148,74 *euro*.

Tiesai radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 2,41 *euro* (*lietas 2.lapa*). Ar maksājuma uzdevumu (*lietas 9.lapa*) pierādīts, ka prasītāja samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro*, tāpēc Civillietu tiesas kolēģija secina, ka lietā nav nesamaksāto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu.

[8] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, nav pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā visus pierādījumus un nav tos vērtējusi kopsakarā, tāpēc nepamatoti noraidījusi prasību.

Rezolutīvā daļa

Civillietu tiesas kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.^{1}, 432., 440.^{11}, 440.^{12} pantu,

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, /personas kods/, par labu SIA "Intrum Latvia", reģistrācijas Nr.40203088409, pamatparādu 260,87 *euro* (divi simti sešdesmit *euro* un astoņdesmit septiņi eiro centi), procentus par aizdevuma lietošanas atvēlējumu 34,11 *euro* (trīsdesmit četri *euro* un vienpadsmit centi), līgumsodu no 2017.gada 16.novembra līdz 2018.gada 12.martam 24,81 *euro* (divdesmit četri *euro* un astoņdesmit viens eiro cents), likumiskos procentus no 2018.gada 20.marta līdz 2018.gada 15.novembrim 10,29 *euro* (desmit *euro* un divdesmit deviņi centi), parāda piedziņas izdevumus 17 *euro* (septiņpadsmit *euro*), tiesas izdevumus 148,74 *euro* (simtu četrdesmit astoņi *euro* un septiņdesmit četri centi), kopā 495,82 *euro* (četri simti deviņdesmit pieci *euro* un astoņdesmit divi centi).

Noteikt, ka SIA "Intrum Latvia" ir tiesības par laiku no sprieduma taisīšanas līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no piespriestās pamatparāda summas (260,87 *euro*).

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgas izpildes gadījumā maksājuma dokuments par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā, lai netiktu uzsākta sprieduma piespiedu izpilde.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente L.Gavare

Tiesnese M.Zelmene

Tiesnese O.Blūmfelde